

Txomin Sarriegi Olanan

*Beasain, Gipuzkoa
(1928-2017)*

Aurkibidea

Biografia

Beasainen jaioa 1928an, gazte-gaztetatik izan zuen kirolerako zaletasuna. Bi gai nagusi izan ziren hizpide berarekin egindako elkarrizketan: Beasaingo lantegietako lan-giroa, eta kirola (futbola, batez ere).

Zintak

BEA-031

- **Proiektua:** Beasaingo euskara eta etnografia
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar

- **Data:** 2005-11-09
- **Iraupena:** 63 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Gaston Balerdi, Izaskun

BEA-032

- **Proiektua:** Beasaingo euskara eta etnografia
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data:** 2005-11-09
- **Iraupena:** 63 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Gaston Balerdi, Izaskun

Pasarteak

1. Kanpotik etorritakoei "los coreanos" esaten genien

- **Erref:** BEA-031/003
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:03:46. **Bukatu:** 00:04:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Boom industrialak
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Kanpotik etorritako langileei "los coreanos" esaten zieten. Francoren erregimenaren aldekoak ziren kanpotarrek lanerako erraztasun handiak izaten zituztela kontatzen dute.

2. "Bodegon" sagardotegia

- **Erref:** BEA-031/007
- **Iraupena:** 0:02:51. **Hasi:** 00:09:10. **Bukatu:** 00:12:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

"Bodegon" zeritzon sagardotegian jardun zuten Txominen gurasoek gerraostean. Olaberriatik ekartzen zieten saldu beharreko sagardoa. Lazkaotik ogia estraperloan ekarri izanaz gogoratzen da Txomin.

3. Mojen eskola

- **Erref:** BEA-031/010
- **Iraupena:** 0:02:39. **Hasi:** 00:15:04. **Bukatu:** 00:17:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak

Laburpena:

Sei urterekin hasi zen mojen eskolan. Bi moja-ikastetxe zeuden; neskentzat eta mutilentzat. Mojekin hasi arren, La Sallera pasatzen ziren mutilak gero. Irakasleen izenak gogoan ditu Txominek.

4. "Habla en cristiano"

- **Erref:** BEA-031/014
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:19:53. **Bukatu:** 00:21:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorak

Laburpena:

"Anilloa": euskaraz hitz egiten zuenari eraztun moduko bat ematen zion irakasleak. Hurrengo entzuten zuenari pasako zion hark eta, amaieran, eraztun hura zuenak jasotzen zuen zigorra.

5. Fabrika handiko eskola

- **Erref:** BEA-031/015
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:21:15. **Bukatu:** 00:22:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

Hamalau urterekin, fraideen eskola utzi eta fabrika handiaren (CAF) eskolara pasatzen ziren. Urte bete egiten zuten eskola hartan eta handik, lanera pasatzen ziren.

6. Fraideek ezarritako zigorak

- **Erref:** BEA-031/016
- **Iraupena:** 0:01:07. **Hasi:** 00:22:29. **Bukatu:** 00:23:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorak

Laburpena:

Fraideek erabiltzen zituzten zigor desberdinei buruz hitz egiten dute.

7. Sagar harrapaketan

- **Erref:** BEA-031/023
- **Iraupena:** 0:03:32. **Hasi:** 00:34:04. **Bukatu:** 00:37:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

Sagarrak harrapatzen ibiltzen ziren umetan. Zaindaria ibiltzen omen ziren baserriak zaintzen. Gereziak lapurtzen harrapatu zitueneko anekdota kontatzen du. Kanpotik etorritakoek baserritarrek baino gose gehiago pasatzen zutenez, azokara saltzera etortzen ziren karroetatik jakiak lapurtzen zituztela kontatzen du.

8. Lapurtutako balekin eskumuturrekoak egiten genituen

- **Erref:** BEA-031/024
- **Iraupena:** 0:03:40. **Hasi:** 00:37:36. **Bukatu:** 00:41:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

Gerra zibilaren sasoian, udaletxearen etxabearen gordetzen zituzten armak. Bala eta bolbora lapurtu eta jolasean ibiltzen ziren umetan. Gaiztakeriarekin jabetu zirenean, eskolara joan omen zen guardia euren bila eta labaderoaren ondoan zegoen kartzelan sartu zituzten umeak.

9. Gari uzta

- **Erref:** BEA-031/029
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 00:49:47. **Bukatu:** 00:52:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:

Amaren baserrira joaten zen Txomin uda partean. Garia jotzeko eguzkia behar izaten zen. Igitaiarekin ebakitzen zuten, gero eskuz azaoak egiteko. Prozesuaren inguruko azalpenak ematen ditu Kontxi Etxezarretak.

10. Soroak bedeinkatzea

- **Erref:** BEA-031/033
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:58:09. **Bukatu:** 01:00:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Udaberrian apaiza baserriz baserri ibiltzen zen soroak bedeinkatuz. Trukean, arrautzak eta oilaskoak ematen zizkieten.

11. Egurrezko gurutzeak soroak babesteko

- **Erref:** BEA-031/036
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 01:01:39. **Bukatu:** 01:03:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Gurutze santuaren egunean, egurrezko makilekin gurutzeak egiteko ohitura zegoen. Gurutze haiei bedeinkatutako kandelaren argizari tanta bat bota eta soroetan jartzen ziren haiek babesteko.

12. "Frente de Juventudes"-eko kide izan behar

- **Erref:** BEA-032/002
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:02:00. **Bukatu:** 00:03:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

"Frente de Juventudes"-en inguruko azalpenak ematen ditu. Kirol ekintza desberdinak antolatzen zituzten.

13. Trenbideari arriskurik ez genion ikusten

- **Erref:** BEA-032/004
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:03:55. **Bukatu:** 00:06:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

<p>Umetako jolasak dakartza gogora. Erreka ondoan aritzen ziren jolasean, baita trenbidean ere. Trenak hiru ume harrapatu zitueneko ezbeharrak kontatzen du.</p>

14. Eskolatik CAF-eko laborategira

- **Erref:** BEA-032/005
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:06:31. **Bukatu:** 00:07:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Goierriko lantegiak

Laburpena:

Hamabost urterekin hasi zen CAF-eko laborategian lanean. Altzairu eta materia desberdinak analizatzea zen bere ardura.

15. CAFeko egitura

- **Erref:** BEA-032/006
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:07:56. **Bukatu:** 00:09:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Goierriko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Burdingintza
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Fundizioa

Laburpena:

Sail desberdinetan zegoen egituratuta CAF lantegia. Lantegi bertaraino iristen zen trenbidea. Trena erabiltzen zuten materialak naiz langileak garraiatzeko.

16. Brontzea lapurtzeko trikimailuak

- **Erref:** BEA-032/008
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 00:11:05. **Bukatu:** 00:13:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Goierriko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Langile batzuk brontzea lapurtzeko erabiltzen zituzten trikimailuak dakartza gogora. Fabrikatik ikatza saltzeko lapurtzen zuten langileak ere bazeuden.

17. Hutsetik hasi eta trena amaitu arteko prozesu osoa CAFen

- **Erref:** BEA-032/009
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 00:13:01. **Bukatu:** 00:14:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Goierriko lantegiak

Laburpena:

Tren edo bagoi bat egiteko prozesu osoa egiten zen CAF-en. Hutsetik hasi, eta produktua amaitu bitarteko prozesu osoa. 50 urtetan, izugarri aldatu dela aitortzen du. Orduan ere, kanpotik ekartzen zituzten kargu gorenak zituzten langileak.

18. CAFeko laborategiko kontuak

- **Erref:** BEA-032/011
- **Iraupena:** 0:01:07. **Hasi:** 00:17:41. **Bukatu:** 00:18:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Goierriko lantegiak
- Lanbideak » Beste batzuk

Laburpena:

CAFeko laborategian hamaika lagunek egiten zuten lan. Gerora, ordenagailuekin lanean hasi zirenean, urritu egin zen langile kopurua. Erabiltzen ziren osagai kimiko guztien soberakina, harraskan behera joaten zen. Ingurugiroa ez zen inondik inora kontutan hartzen.

19. Lau auto baino ez zegoen Beasainen

- **Erref:** BEA-032/016
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:27:54. **Bukatu:** 00:29:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Goierriko lantegiak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autoak
- Ekonomia eta industria » Boom industrialia

Laburpena:

Inguruko herrietatik langile asko etortzen zen Beasainera lanera. Gehienak, bizikletaz. Lau auto baino gehiago ez ziren izango Beasainen.

20. Gasogenezko kamioia

- **Erref:** BEA-032/017
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 00:29:00. **Bukatu:** 00:29:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk

Laburpena:

Gerraostean, gasolarik ez zegoenean, gasogenezko kamioiak zeudela gogoratzen du. Egur-ikatza erabiltzen zuten hauek erregai moduan.

21. Beasain eta Ordiziaren arteko lehia

- **Erref:** BEA-032/019
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:31:20. **Bukatu:** 00:32:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak

- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:

Probintzia arteko futbol txapelketak antolatzen ziren. Beasaingo taldearen arerio nagusia Villafranca (Ordizia) zen hala ere. Futbol partidua girotzera joaten ziren Ordizia eta Beasaingo banden artean ere bazegoen lehia.

22. Futbolerako hanka meheegiak

- **Erref:** BEA-032/020
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:32:50. **Bukatu:** 00:34:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:

Futbol jokalaria oso onak eta ezagunak eman zituen Beasainek. 14 urtetik aurrera ez zuen futboleant jarraitu Txominek. Hanka meheegiak zituen larruzko pilota astunari ostikoak emateko.

23. Zinema

- **Erref:** BEA-032/022
- **Iraupena:** 0:03:14. **Hasi:** 00:34:50. **Bukatu:** 00:38:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

"Acción Catolica"-k antolatuta, pelikula emanaldiak egoten ziren apaizen lokalean astean behin. Erreal bat ordaintzen zuten sartzeko. Bakeroen pelikulak, Charlot-enak, La pandilla, eta horrelakoak ditu gogoan. CAF lantegiak ere izan zuen zinema. Helduentzako pelikulak botatzen zituen hirugarren bat ere bazen.

24. Bandak girotutako dantzaldiak debekatuta

- **Erref:** BEA-032/024
- **Iraupena:** 0:02:47. **Hasi:** 00:39:23. **Bukatu:** 00:42:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Zinemara joateaz gain, igande eta ostegunetan, dantzara joaten ziren. Beasainen ez bezala, Lazkao eta Ataunen galarazita zeuden bandak girotutako dantzaldiak. Apaizek ezarritako debekua izango zen ziurrenik. Txikiteoa ere oso ohikoa zen orduan.

25. Inguruko herrietara parrandan

- **Erref:** BEA-032/027
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 00:44:50. **Bukatu:** 00:46:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Herria, azpiegitura » Garraioak

Laburpena:

Inguruko herrietako jaietara joaten ziren gaztetan. Gauean, itzultzeko trenik ez zegoenean, autobusez itzultzen ziren. Oso beteta etortzen zen autobusa.

26. Debekatutako filmak ikusteko Frantziara eta Andorrara joan behar

- **Erref:** BEA-032/029
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:47:56. **Bukatu:** 00:49:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

Txikiteorako ohitura handia zegoen. Txiste berdeak kontatzen ari ziren lagun artean nahiz eta galarazita zegoen. Debekatutako pelikulak ikusteko Andorra eta Frantziara joaten ziren.

27. Arlo askotan zegoen zentsura

- **Erref:** BEA-032/032
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:53:01. **Bukatu:** 00:55:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

Politika gaien inguruan ere zentsura handia zegoen. Elizak indar handia zuen garai hartan. Kultur ekintza desberdinen antolaketa euren esku zegoen.

28. Beasaingo elkarte gastronomikoak

- **Erref:** BEA-032/033
- **Iraupena:** 0:02:07. **Hasi:** 00:55:51. **Bukatu:** 00:57:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Elkarte gastronomikoak

Laburpena:

Ekitaldiak antolatzeke garaietan elkarte gastronomiko eta koadrilek zeresan handia zuten. Elkarte desberdinak izendatzen dituzte.

29. Azukrearen ordainetan sagardoa ematen genien mairuei

- **Erref:** BEA-032/035
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 01:00:31. **Bukatu:** 01:02:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gerrako material asko Beasainen geratu zen gerraostean. Mairuak ("moroak") ere bertan geratu ziren hilabete batzuetan. Sendiaren sagardotegira azukrea ekartzen zutela gogoan du Txominek. Ordainetan sagardoa ematen zieten eta, nahiz eta mairuak izan, edan egiten zutela kontatzen du.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-04-24

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com